

Podsumowanie stanu realizacji Programu Wieloletniego „Niepodległa” 8.06.2018 r.

I. Kampania społeczna „Niepodległa dla wszystkich”

Początek maja, ze Świętem Flagi oraz Świętem Narodowym Konstytucji 3 Maja, to czas pierwszej z trzech planowanych na ten rok dużych kampanii zasięgowych pod wspólnym hasłem „Niepodległa dla wszystkich”. Hasłem spajającym działania w ramach Programu Wieloletniego. Narracja spotu przygotowanego na tę odśłonę kampanii odnosi się do wywieszenia flagi narodowej jako najbardziej naturalnego i osobistego gestu przywiązania do Ojczyzny. Na bohaterów kampanii wybrano wybitnych polskich sportowców z różnych dyscyplin, również paraolimpijczyków – sport jest dziedziną wybitnie związaną z dumą narodową, a postaci prezentowane w kampanii (z Adamem Małyszem na czele) budzą wyłącznie pozytywne emocje.

Kampania prezentowana była w telewizji, Internecie, na ekranach w środkach transportu publicznego. Spot powstał we współpracy z szeregiem partnerów instytucjonalnych, takich jak: Polski Związek Narciarski, Polski Związek Lekkiej Atletyki, Polski Komitet Olimpijski. Jest komplementarny względem innych materiałów przygotowanych z okazji Święta Flagi (kampania „Szanuj Flagę” NCK i Grupy Lotos czy spot PKN Orlen – oba wpisujące się w obchody i oznakowane oficjalnym logo „Niepodległa”). Tylko w serwisie Facebook kampania osiągnęła ponad milionowe zasięgi, a w połączeniu z obecnością w pozostałych mediach jej zakres szacowany jest na kilka milionów odbiorców.

II. Działania promocyjne Biura Programu „Niepodległa”

II.a. Promocja obchodów

1. W celu zwiększenia świadomości wyjątkowości jubileuszu 100-lecia odzyskania niepodległości Biuro Programu „Niepodległa” zaprosiło do współpracy partnerów ze świata biznesu jak i organizacji non-profit. Logo obchodów wykorzystują spółki skarbu państwa i mniejsze przedsiębiorstwa regionalne:
 - PKP Intercity korzysta z treści „Niepodległej” na ekranach w pociągach, konduktorzy noszą przypinki „Niepodległej” w klapach uniformów, pojawił się także okolicznościowy baner z życzeniami dla Polaków wisi na fasadzie dworca Warszawa Centralna w Warszawie,
 - PKS Polbus (regionalny przewoźnik na Śląsku) również zamieścił logo obchodów na flocie autobusowej kursujących nie tylko po Polsce, ale i po całej Europie,
 - Polskie Linie Lotnicze LOT umieszczają sukcesywnie logo „Niepodległa” na kadłubach wielu samolotów, a dwa nowe samoloty będą całe pomalowane w motywy narodowe; stała obecność treści związanych ze stuleciem w czasopiśmie pokładowym Kalejdoskop,
 - Rejs Daru Młodzieży na Światowe Dni Młodzieży, który przy okazji prezentował będzie Polską w portach całego świata.
2. Naturalnym kontekstem dla tematyki patriotycznej i barw narodowych jest sport, wywołający dużą ilość pozytywnych emocji, jednoczących Polaków wokół jednego, wspólnego celu, często dający powody do radości i dumy narodowej. Biuro Programu „Niepodległa” współpracuje m.in. z Polskim Komitetem Olimpijskim, Polskim Związkiem Koszykówki, Polskim Związkiem Piłki Siatkowej, Związkiem Piłki Ręcznej w Polsce,

Polskim Związkiem Lekkiej Atletyki, Polskim Związkiem Narciarskim oraz Reprezentacją Polski na Żużlu i organizatorami całej serii zawodów żużlowych

3. Duże zaangażowanie wykazują również organizacje pozarządowe. 2 maja w Watykanie Papież Franciszek pobłogosławił Busa Niepodległej – mobilną ambasadę jubileuszowego programu Caritas Polska pn. „Pomagamy na 100”.
4. Przy okazji Święta Flagi istotną rolę odegrały harcerki i harcerze z różnych organizacji harcerskich w całej Polsce.
5. Niepodległa jest również obecna w telewizyjnym show „Kocham Cię Polsko!”, w którym występują znane postaci polskiego show biznesu. W każdym odcinku jest runda, w której zaproszeni celebryci odpowiadają na pytania związane z niepodległością. Ze względu na sławne nazwiska program cieszy się dużą oglądalnością.

II.b. Wspólna identyfikacja wizualna obchodów

1. Oficjalne logo obchodów (słowo „niepodległa” pisane odręcznie przez Marszałka Piłsudskiego) traktowane jako dobro wspólne jest udostępniane do oznaczania wydarzeń, projektów, materiałów związanych ze świętowaniem stulecia odzyskania niepodległości, pod warunkiem zapewnienia zgodności z głównymi założeniami Programu.
2. Wnioski o zgodę na wykorzystanie logo należy składać poprzez formularz online dostępny na oficjalnym profilu obchodów (www.niepodlegla.gov.pl). Od początku działalności Programu (maj 2017) zgody udzielono ok. 1000 instytucjom na realizację ponad 3500 projektów.
3. Głównym założeniem tak szerokiego udostępnienia logo jest podkreślenie, że jubileusz 100-lecia odzyskania niepodległości, wielkiego sukcesu naszych przodków, jest świętem wszystkich i okazją do wspólnego radosnego świętowania. Choć pomysłów na celebrowanie tej rocznicy może być wiele, to wszystkich nas łączy przywiązanie do Ojczyzny, szacunek dla tych, którzy przyczynili się do jej niepodległości na przestrzeni wieków oraz odpowiedzialność za nasz kraj dzisiaj.
4. Biuro Programu „Niepodległa” prowadzi na stronie internetowej obchodów kalendarium wydarzeń wpisujących się w szeroko pojęte świętowanie niepodległości. Kalendarium towarzyszy interaktywna mapa wraz z wyszukiwarką interesujących wydarzeń według zadanych kryteriów. Z jednej strony ułatwia to dotarcie z informacją do potencjalnych uczestników, z drugiej jest formą promocji lokalnej społeczności. Wpisanie projektu do programu obchodów łączy się z dodatkową promocją ze strony Biura (zarówno przed wydarzeniem, jak i po, np. w formie reportażu z wybranych projektów). W tej chwili w kalendarium znajduje się ponad 400 nadchodzących wydarzeń, a blisko 600 już zostało zakończone.

W ostatnim kwartale stronę niepodlegla.gov.pl odwiedziło 125 tysięcy osób, generując ponad pół miliona odsłon. W majówkę, niecały rok po uruchomieniu, strona zanotowała milion odsłon i 230 tysięcy unikalnych użytkowników.

III. Program Wieloletni „Niepodległa”

Przygotowanie obchodów w ramach PW „Niepodległa” realizowane jest w ramach trzech priorytetów.

III.a. Priorytet 2: regionalny i lokalny

Cel: Włączanie obywateli we współtworzenie obchodów.

Działania: Programy dotacyjne dla wojewodów, samorządowych instytucji kultury i organizacji pozarządowych.

W rozstrzygniętym 8 maja konkursie dotacyjnym dla wojewodów, spośród 39 wniosków (na łączną kwotę ponad 4,1 mln zł) komisja konkursowa wybrała 20 projektów z 13 województw, które zostaną dofinansowane łączną kwotą 1,8 mln zł. Wśród wybranych projektów są tak ciekawe formy jak gry miejskie, ścieżki edukacyjne, pikniki historyczno-patriotyczne, produkcje filmowe czy edukacyjne gry komputerowe.

W naborze do Programu Dotacyjnego Niepodległa na działania w 2018 roku złożono 2516 wniosków na łączną kwotę 128 mln zł. Średnio 1 projekt z gminy i 6,6 projektu na powiat. Program Wieloletni „Niepodległa” przewidywał łączną wartość dotacji na poziomie 6 mln. zł. W odpowiedzi na olbrzymie zainteresowanie Programem Dotacyjnym udało się pozyskać dodatkowe środki na ostateczne dofinansowanie 218 projektów na łączną kwotę 13 milionów złotych.

Dofinansowanie otrzymają 92 samorządowe instytucje kultury, 66 fundacji i 60 stowarzyszeń (w tym 4 stowarzyszenia zwykłe). Najwięcej wniosków zakwalifikowało się z województw mazowieckiego (52 projekty), małopolskiego (33 projekty) i łódzkiego (23 działania). Z opolskiego zakwalifikowało się jedno działanie. Ponad 1000 złożonych wniosków nie spełniało formalnych wymagań regulaminu programu dotacyjnego.

Według deklaracji wnioskodawców, najwięcej projektów regionalnych z Programu Dotacyjnego Niepodległa będzie realizowanych pomiędzy lipcem a październikiem – około 170 aktywnych projektów we wrześniu i październiku. W listopadzie zakończy się ponad 150 projektów, ale aż 73 z nich to projekty długoterminowe – początek realizacji już w maju.

Wszystkie działania, zgodnie z opisami wniosków, powinny zgromadzić łącznie 400 tys. aktywnych uczestników z całej Polski (w szczególności z małych i średnich miejscowości) i zaangażowanych we współtworzenie obchodów.

III.b. Priorytet 1: ogólnopolski

Cel: Realizacja wysokiej jakości projektów upamiętniających stulecie odzyskania niepodległości

Działania: projekty realizowane przez czołowe polskie instytucje kultury, ministerstwa i urzędy centralne. Przykładami wydarzeń, które zaproszą Polaków do uczczenia stulecia są:

1. Muzeum Narodowe w Krakowie, wystawa „Wyspiański” (trwa do końca 2018 roku) – ponad 500 dzieł jednego najwybitniejszych polskich twórców. W ciągu pierwszego półrocza wystawę odwiedziło ponad 100 tys. osób, co jest rekordem frekwencyjnym.
2. Narodowy Instytut Dziedzictwa, 100 Pomników Historii na 100-lecie: przed rozpoczęciem Programu Pomników Historii było 71, obecnie jest ich już 91, a do końca roku będzie ponad 100. Na liście znalazły się m.in. Opactwo Benedyktynskie w Tyńcu, Klasztor Święty Krzyż, Stadnina Koni w Janowie Podlaskim czy Wzgórze Tumskie w Płocku. Rozszerzaniu listy towarzyszy kampania promocyjna tych miejsc, niezwykle cennych dla polskiej kultury.
3. Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych, Historia w ożywionych obrazach: seria krótkich, 15-minutowych filmów, które stanowią ekranizację 10 znanych dzieł malarskich i grafik, na podstawie których opowiadane są dzieje Polski od Sejmu Rozbiorowego do wejścia strzelców Józefa Piłsudskiego do Kielc w 1914 roku. Takie pakiety edukacyjne trafią do szkół i staną się użytecznym narzędziem prowadzenia edukacji historycznej.

4. Ośrodek Pamięć i Przyszłość, archiwum historii mówionej „100 100-latków na 100-lecie”: zebranie relacji i przedstawienie historii ostatnich 100 lat przez pryzmat życia i osobistej opowieści osób, które obecnie mają około 100 lat. Powstanie w ten sposób bogate archiwum historii mówionej wraz z dokumentacją pamiątek osobistych, na bazie którego zrealizowana zostanie wystawa i publikacja.
5. Filharmonia Narodowa w Warszawie, cykl sześciu koncertów symfonicznych „Powstało w wolnej Polsce”, których program złożony jest z polskich utworów powstałych w czasie kiedy Polska odzyskała niepodległość. Wyjątkowy charakter koncertów uświetniają zaproszeni wybitni artyści.
6. Polskie Wydawnictwa Muzyczne projekt „Dekady Wolności – 100 arcydzieł muzyki polskiej na stulecie Niepodległości”. W ramach projektu nagranie i wydanie 37 płyt polskiej muzyki klasycznej w nakładzie 3 tysięcy egzemplarzy. 11 listopada organizacja 11 koncertów w 11 miastach Polski oraz 11 koncertów w światowych stolicach. Rozśpiewany projekt realizuje również Narodowe Centrum Kultury, „Narodowe Śpiewanie”: opracowanie interaktywnego śpiewnika online z tekstami polskich utworów nawiązujących do idei wolności oraz cykl koncertów o różnym charakterze (filharmoniczne, plenerowe, przy okazji imprez sportowych).
7. Narodowe Centrum Kultury, „Murale Polskiej Niepodległości”: konkurs dla szkół, w wyniku którego uczniowie 100 szkół stworzą 10 murali z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości. Wybrane 10 koncepcji artystycznych ogłoszono 23 kwietnia, prace realizacyjne potrwać do 30 października.
8. Narodowe Centrum Kultury, „Gry o Niepodległość”: opracowanie i wydanie serii edukacyjnych gier planszowych lub karcianych (4 edycje po 5 tysięcy egzemplarzy) skierowanych do dzieci i młodzieży, wzmacniających poczucie wspólnoty obywatelskiej poprzez poznawanie wydarzeń historycznych, postaci oraz polskich osiągnięć związanych z okresem powstawania II RP.
9. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, „Polski paszport 2018”: opracowanie i wprowadzenie do obrotu prawnego nowego, jubileuszowego wzoru paszportu.
10. Ministerstwo Edukacji Narodowej, „Godność, wolność, niepodległość”: projekt edukacyjny skierowany do placówek oświatowych, polegający na organizacji wystaw pn. „W pamięci zapisane”, angażujących uczniów i nauczycieli oraz ich rodziny w poszukiwanie pamiątek historycznych; konkursu poetyckiego „Poezja dla Niepodległej”; ogólnopolskiego quizu wiedzy o niepodległej Polsce.
11. Udostępnienie wszystkim Polakom fontu **Brygada 1918**, który powstał w 1928 roku z okazji 10. rocznicy odzyskania niepodległości, a oficjalną premierę miał dopiero w 2018 roku – na stulecie. Każdy może pobrać go nieodpłatnie ze strony www.niepodlegla.gov.pl i używać do celów prywatnych i komercyjnych.
12. Wśród nadchodzących wydarzeń warto podkreślić organizowany przez Biuro Programu Niepodległa główny koncert w stulecie odzyskania przez Polskę Niepodległości na Stadionie Narodowym dn. 10 listopada br. „**Koncert dla Niepodległej**”. Koncert transmitowany będzie na antenach TVP oraz w Polskim Radiu.
13. Wspólnie z Biurem Programu Niepodległa, planowany jest również „**Festiwal Niepodległa na Krakowskim Przedmieściu**”. Celem zorganizowania ulicznego wydarzenia jest przedstawienie mieszkańcom i turystom stuletniego dorobku artystycznego, kulturowego oraz technicznego poprzez prezentację narodowych tradycji, potraw, muzyki, epokowych strojów,

polskich filmów a także narodowych pieśni i tańców, w jednym miejscu w centrum stolicy. Impreza będzie dostępna dla wszystkich bez konieczności zakupu biletów.

14. Muzeum Narodowe w Krakowie, wystawa „Niepodległa. Wokół myśli politycznej Józefa Piłsudskiego” to ekspozycja gromadząca ponad 350 obiektów (ze zbiorów własnych MNK jak i sprowadzonych zza granicy) przedstawiających główne idee, jakie stworzyły filozofię czynu Józefa Piłsudskiego. Wystawa jest zarazem swego rodzaju monumentalnym freskiem przedstawiającym walkę o niepodległość i niezawisłość – począwszy od konfederacji barskiej, powstania XIX-wieczne., aż po rok 1918. Wernisaż planowany jest na koniec października 2018 r.
15. Muzeum Narodowe w Warszawie, tryptyk wystaw „3x Niepodległa”, na który składają się wystawy „Paderewski” (od 17.02.2018), „Józef Brandt 1841-1915” (od 21.06.2018), „Niepodległa 1918” (od 25.10.2018).
16. Wystawa malarstwa polskiego zorganizowana przez Muzeum Narodowe w Warszawie i Biuro Programu Niepodległa na lotnisku Chopina w Warszawie
17. „Niepodległa. Miejsce spotkań” w Warszawskich Łazienkach – miejsce gdzie będzie można wspólnie z Niepodległą celebrować rok stulecia odzyskania niepodległości i napić się kawy lub herbaty.

III.c. Priorytet 3: zagraniczny

Cel: Upowszechnianie opartego o wartości międzynarodowego wizerunku Polski.

Działania: łącznie 200 wydarzeń kulturalnych w 21 krajach organizowanych przez Instytut Adama Mickiewicza, oraz 74 projekty realizowane przez instytucje polskie i partnera zagranicznego, dofinansowane w ramach programu dotacyjnego „Kulturalne Pomosty”.

1. Do czerwca 2018 IAM zrealizował 190 wydarzeń w 65 miastach, w tym m.in. 70 koncertów, 17 spektakli, 26 wystaw, 33 warsztaty, 17 konferencji. Uczestniczyło w nich ok. 430 tys. widzów.
2. Wystawa „Back to Front. Polish Exhibitions on Show” prezentująca historię i twórczy potencjał polskiego wystawiennictwa; Museo la Triennale w Mediolanie; 17-22.04.2018: prezentacja najciekawszych polskich projektów wystawienniczych pokazująca historię i twórczy potencjał polskiego wystawiennictwa, zjawiska porównywanego do polskiej szkoły plakatu, w najważniejszej przestrzeni muzealnej Tygodnia Designu w Mediolanie. Wystawa podczas największego i najbardziej opiniotwórczego wydarzenia w międzynarodowym środowisku designu.
3. Prezentacja najciekawszych zjawisk polskiej sceny jazzowej podczas targów jazzahead! w Bremie, 19-22.04.2018: Polska gościem honorowym największych targów jazzowych na świecie. Ponad 20 koncertów, przestrzenny, tętniący życiem pawilon narodowy, zaprojektowany zgodnie z najlepszymi tradycjami prezentowanymi na ww. wystawie w Mediolanie przez polskich projektantów (studio Grynasz) oraz interdyscyplinarny program prezentujący polski teatr, film, sztuki wizualne.
4. Monograficzna wystawa prac Romana Cieślewicza, Musée des Arts Décoratifs w Paryżu, 3.05-23.09.2018: Największa prezentacja dorobku Romana Cieślewicza - ponad 700 prac i premierowa prezentacja archiwów artysty. W dniu otwarcia wystawy z okazji święta narodowego Polacy będą mieli wstęp wolny.

5. Koncert London Philharmonic Orchestra pod batutą Łukasza Borowicza z Anne-Sophie Mutter South Bank, w programie utwory Krzysztofa Pendereckiego i Andrzeja Panufnika, Royal Festival Hall/Southbank Centre w Londyn.
6. Polskie fokusy w Elbphilharmonie i na festiwalu Bridging Europe:
13 koncertów w Elbphilharmonie pomiędzy 3 września a 13 listopada 2018 w Hamburgu Sinfonia Varsovia, Andrzej Boreyko, Piotr Anderszewski zainaugurują Festiwal Bridging Europe, 16 - 26 września, Budapeszt.